

NAGYKÁTA ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET

**NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL
A 234/2007. (IX.04.) KORMÁNYRENDELET ALAPJÁN
2013.ÉV**

A Nagykátai és Vidéke Takarékszövetkezet A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásról szóló 1996. évi CXII. Tv. 137/A § és A hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX. 4.) Kormányrendeletben előírt szabályoknak megfelelően, a következőkben részletezett lényeges információkat hozza nyilvánosságra.

1. Kockázatkezelési elvek, módszerek

1.1 Kockázatai stratégia

A kockázati stratégia a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát, tartalmazza a hitelintézet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és az alábbi témakörökre terjedhet ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság
- Kockázati szerkezet
- Kockázatkezelő szervezete

1.1.1 Kockázatvállalási politika

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és tartalmazza mindazokat a szabályokat, kockázatkezelési célokat, amelyek egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja.

A kockázatvállalási politika egyrészt magában foglalja az integrációs szinten elfogadott kockázatkezelési alapelveket, másrészt tartalmazza az ügyvezetés által meghirdetett specifikus elveket és célokat.

Kockázatkezelési alapelvek:

1. A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a Takarékszövetkezet biztonságos működését és a Felügyelet ne korlátozhassa tevékenységét. A Takarékszövetkezet által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett (*Biztonságos működés elve*).
2. A Takarékszövetkezet úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy elkerülje az érdekkonfliktusokat és az összeférhetetlenségi helyzeteket. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatok hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek. (*Összeférhetetlenség elve*)
3. A Takarékszövetkezet a kockázatkezelési módszereinek és folyamatainak kialakításánál alkalmazza az intézményvédelmi rendszer központi szervei által rendelkezésére bocsátott szabályzatokat, együttműködik az intézményvédelmi rendszerrel a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében és a minimális tőkekövetelmény mértékének, valamint a belső tőkeszükséglet nagysága meghatározásának kialakításában, a belső tőkeszükséglet megfelelésének ellenőrzésében (*Együttműködés elve*)

4. A Takarékszövetkezet az integráció által kidolgozott sztenderd szabályozás előírásait alkalmazza.
5. A Takarékszövetkezet kockázatokat a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal.
6. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokat limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít. *(Lényeges kockázatok kezelésének elve)*
7. A kockázatok behatárolása érdekében a Takarékszövetkezet által meghatározott limitek betartása minden érintett számára kötelező.
8. A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával. *(Költség-haszon elve)*
9. A Takarékszövetkezet a kockázattalálással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limiteit úgy alakítja ki, hogy az megfelelően legalább a hasonló méretű és hasonló üzleti tevékenységet végző takarékszövetkezeteknek és az OTIVA erre vonatkozó ajánlásának. *(Hasonlóakhoz történő viszonyítás elve vagy hasonlóakkal történő összemérés elve)*
10. A Takarékszövetkezet a kockázattalálását olyan üzleti tevékenységekre összpontosítja, amelyeknél kellő szaktudással és technikai feltételekkel rendelkezik a kockázat megítélésére, mérésére és nyomon követésére.
11. A Takarékszövetkezet az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék kockázatait, meghatározza a kockázatkezelés módszereit, ideértve a monitoring tevékenységet.
12. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázat esetében gondoskodik az alábbi fő funkciók ellátásáról:
 - a. Kockázati kitettségek és a kitettségeket mérséklő tételek azonosítása, számbavétele, nyilvántartása
 - b. Kockázatok mérési módszereinek meghatározása, kockázatok számszerűsítése
 - c. Kockázatok kezelése, ideértve a kockázattalálásra vonatkozó döntéseket, a kockázattalálás mértékének a korlátozását, a kockázatok csökkentését
 - d. Kockázatok alakulásának figyelése
 - e. Kockázatokra vonatkozó belső és külső jelentések
13. A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző tevékenységekkel, illetve olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a Takarékszövetkezet vagy más az integrációban résztvevő tag számára veszteséget okozott. *(Tiltott tevékenységek elve)*
14. A Takarékszövetkezet nem vállal olyan kockázatot, amelynek révén várható, hogy a tőke megfelelési mutató a kockázati étvágnál meghatározott minimális szint alá csökken.

Általános kockázatkezelési célok

1. A Takarékszövetkezet, mint kisintézmény a belső tőke megfelelés értékelési folyamatában a tőkeszükségletet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg.
2. Kockázatkezelési és kockázati kontroll folyamatait, rendszereit a Takarékszövetkezet olyan irányban törekszik fejleszteni, hogy azok felépítése, alapelvei ne ütközzenek a fejlettebb módszerekkel szemben támasztott szabályozási követelményeknek.
3. A Takarékszövetkezet elsősorban olyan kockázatokat vállal, amelyeknél helyismerete, az ügyfélhez való közelsége és/vagy a sztenderdizált termékkínálat előnyt jelentenek a kockázatok megítélésénél.

4. A Takarékszövetkezet lényeges kockázatainak alakulását folyamatosan figyeli, folyamatosan gyűjti és elemzi az egyes kockázati típusok mértékének jelzésére vonatkozó adatokat, és a limittel kezelt kockázatok esetében 80%-os, illetve 90%-os limitterhelésnél jelzést küld a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott személyeknek, üzleti területnek annak érdekében, hogy biztosítsák a limitek betartását.

5. A Takarékszövetkezet a lényeges kockázataira vonatkozóan negyedévente jelentést készít az Igazgatóság és Felügyelő Bizottság számára.

6. A Takarékszövetkezet az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak szóló kockázati jelentéseit úgy alakítja ki, hogy azok tartalmazzák a Felügyeletnek küldött kockázati jelentések fő adatait, tükrözzék a felügyeleti adatszolgáltatás struktúráját.

1.1.2 Kockázati étvág, kockázatvállalási hajlandóság

A Takarékszövetkezet kockázati étvága, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen kockázatoknak, milyen mértékben kívánja magát kitenni,
- mely kockázatokot tart elfogadhatónak és melyeket nem,
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokot

A kockázati étvágát a Takarékszövetkezet három évre, a kockázati stratégia időhorizontjára határozza meg, és rendszeresen, évente felülvizsgálja.

A kockázati étvág mértékére vonatkozó általános célkitűzés:

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamatának biztosítania kell, hogy a Takarékszövetkezet szavatoló tőkéje magasabb legyen, mint az alábbiak közül a legmagasabb érték:

- a) Hpt. 76 § (1) bekezdése alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény (1. pillér), 120%-a, amennyiben a Hpt. 76 § (2) bekezdés alapján a Felügyelet többlet tőkekövetelményt nem ír elő az intézmény számára
- b) Hpt. 76/K. § (1) bekezdése alapján meghatározott belső tőkeértékelés (2. pillér) által meghatározott tőkeszükséglet
- c) Hpt. 76. § (1) alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény és a (2) bekezdés szerint a Felügyelet által határozatban előírt többlet tőkekövetelmény összege
- d) Hpt.-ben, engedélyezési feltételként megállapított legkisebb jegyzett tőke összege.

1.1.3.Kockázati szerkezet

A Takarékszövetkezet kockázati szerkezetét kockázati típusonként és – a hitelezési kockázati kitétségek esetében – kitétségi osztályonként mutatja be. A kockázati szerkezetben kerül bemutatásra az, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, s szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése.

A kockázati szerkezet tervezett változása az üzleti szerkezetre és az üzleti stratégiára épül, ennek révén kerül összhangba az üzleti stratégia és a kockázati stratégia.

A szabályozási tőkekövetelmény méréséhez a Takarékszövetkezet az alábbi, a szabályozás szerint választható módszereket alkalmazza:

- Hitelezési kockázat – sztenderd módszer

- Hitelkockázat mérséklés – pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer, garanciák, készfizető kezessége esetén sztenderd módszer
- Partnerkockázati kitettségek: eredeti kockázat módszere
- Devizaárfolyam kockázat – sztenderd módszer
- Működési kockázat – alapmutató módszer

1.1.4. A Kockázatkezelési szervezet bemutatása

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési rendszerét úgy alakította ki, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását.

A Takarékszövetkezetnél 2008. január 01-től központi kockázatkezelő személy működik a kockázatok előzetes kiszűrésének és a kockázatok utólagos azonosításának, mérésének és figyelemmel kísérésének érdekében.

2. Javadalmazási politika

Takarékszövetkezetünk rendelkezik javadalmazási politikával. A takarékszövetkezet mérlegfőösszege nem haladja meg az 500 milliárd forintot és nincs olyan vezető tisztségviselője vagy munkavállalója, akinek az intézménytől származó éves jövedelme eléri a 300 millió forintot, így a javadalmazási politika kialakításával és működtetésével kapcsolatos kötelezettségének – a Kormányrendelet 4. §-a alapján –

a) a kiemelt személyek körének Javadalmazási Politikában történő azonosításával (amelybe legalább az intézményt vezető első számú vezetőnek, a szervezeti egység vezetését ellátó igazgatósági tagnak, valamint a kockázatkezelésért felelős vezető bele tartozik), és

b) a kiemelt személyek javadalmazása teljesítményjavadalmazási elemeinek a

Kormányrendelet 7. § szerinti kötelező teljesítménymutatók és előírások alapján, Javadalmazási Politika szerint történő meghatározásával, valamint pénzben történő megfizetésével, tesz eleget.

A Javadalmazási Politika elveit az Igazgatóság fogadja el és vizsgálja felül, míg a Felügyelő Bizottság felel annak végrehajtásáért, a belső ellenőrzés legalább évente felülvizsgálja.

Jelen érvényes javadalmazási politikában csak pénzbeni juttatás szerepel.

2013-ban végkielégítés kifizetésére nem került sor.

Javadalmazási politika szerint a kiemelt személyek köre:

- ügyvezetők
- kockázatkezelő
- főkönyvelő
- belső ellenőr

A teljesítményjavadalmazás

A teljesítményjavadalmazás kifizetése – a Kormányrendelet 4. b) pontja alapján – készpénzben történik.

A takarékszövetkezet a teljesítményjavadalmazást teljes egészében a következő mutatók alapján állapítja meg:

- a) a nem teljesítő hitelek részarányának változása,
- b) a tőkekövetelmény előírásnak való megfelelés mértéke,
- c) a likviditási kockázatokat mérő mutatószámok változása,
- d) az elért adózás előtti eredmény.

A kiemelt kör az éves alaphére 40%-át kaphatja meg prémiumként.

2013. évben a javadalmazási politika szerinti kiemelt személyek részére prémium kifizetésére nem került sor.

3. Prudenciális szabályok alkalmazása

Takarékszövetkezetünk nem kötelezett számviteli konszolidációra és nem tartozik összevont alapú felügyelet alá.

4. Szavatoló tőke

Szavatoló tőke összetevői	2013.12.31
A.) Az alapvető tőke összege:	870 622
A járulékos tőke összege:	
A kiegészítő tőke összege	
B.) Az alapvető tőke pozitív összetevői	875 380
Az alapvető tőke negatív összetevői	4 758
C.) A járulékos tőke pozitív összetevői	0
A járulékos tőke negatív összetevői	
D.) A Hpt. 5.sz. melléklet 13. pontja szerinti korlátozások figyelembevételével meghatározott alapvető	870 622
A Hpt. 5.sz. melléklet 13. pontja szerinti korlátozások figyelembevételével meghatározott járulékos tőke összege	
A Hpt. 5.sz. melléklet 14. pontjának c. alpontjában meghatározott levonandó értékek	
E.) A Hpt. 5.sz. melléklet 17. pontja szerinti érték	870 622

5. A Takarékszövetkezet tőkemegfelelésével összefüggő információk

Belső tőkemegfelelés értékelés folyamat mindazon takarékszövetkezeti folyamatokat magában foglalja, amelyekkel a Takarékszövetkezet vezető testületei biztosítják, hogy

- a Takarékszövetkezet az összes lényeges kockázatot megfelelően azonosítsa, mérje, összesítse és figyelje (monitorozza);
- az intézmény meghatározza a kockázatok fedezéséhez szükséges belső tőke nagyságát, és folyamatosan biztosítsa, hogy a lényeges kockázatok fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezet álljon rendelkezésre;
- hatékony kockázatkezelési rendszert működtessen, és azt folyamatosan fejlessze.

A Hpt. 76/K §-a (2) szerint belső tőkemegfelelés értékelési folyamatnak arányosnak kell lenni a hitelintézet tevékenysége jellegével, nagyságrendjével és összetettségével.

A Takarékszövetkezet a Hpt. 13/D §-ában, 76/K §-ában és a 145/A §-ában szereplő arányosság elvének alkalmazása szempontjából kis intézménynek minősíti magát, mert

- nem végez bonyolult tevékenységet, termékei és szolgáltatásai a betétgyűjtési, hitelezési és pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, származtatott ügyleteket csak fedezeti céllal alkalmaz
- termékeit és szolgáltatásait alapvetően Magyarországon nyújtja, nem végez jelentős határon átnyúló szolgáltatást
- viszonylag kis piaci részesedéssel rendelkezik,
- a Hpt. 76. § (1) bekezdésében meghatározott hitelezési, partner-, különböző típusú piaci és működési kockázatok minimális tőkekövetelményének számításához nem alkalmaz a Felügyelet által jóváhagyott, a vonatkozó külön kormányrendeletekben meghatározott fejlett módszereket.

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamata az alábbi elemekből áll:

- 1) Kockázati stratégia meghatározása
- 2) Lényeges kockázatok meghatározása, a kockázatok mérése, kezelése, figyelése, a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása és az ezekkel kapcsolatos jelentések
- 3) Tőketervezés- a minimális szabályozási tőkekövetelmény meghatározása, a lényeges kockázatok belső tőkeszükségletének összegzése és összehasonlítása a minimális tőkekövetelménnyel, a tőkepuffer mértékének a meghatározása és összehasonlítása a Takarékszövetkezet rendelkezésére álló tőkével.

A tőkemegfelelés belső értékelési folyamata által szabályozott keretrendszer három „pillérre” bontja a hitelintézetek tőkemegfelelését.

1. pillér: a Hpt. 76. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kockázatok (hitelezési kockázatok, felhígulási kockázat, partnerkockázat, kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciós és nagykockázatvállalások, devizaár-folyamváltozás, árukockázat, működési kockázat) tőkekövetelményének az összege, amelyhez az intézmény az egyes kockázatok tőkekövetelményét a Hpt. és kormány rendeletek által előírt módszerek közül kiválasztott módszerrel határozza meg.

2. pillér: A Hpt. 76/K. §-ában előírt belső tőkemegfelelés értékelési folyamatnak, valamint annak a Hpt. 145/A §-ában meghatározott felügyeleti felülvizsgálatának és értékelésének az együttese. A belső tőkeszükségletet a hitelintézet saját módszertanával számítja. Ezen túlmenően kockázati stratégia, valamint számos kapcsolódó folyamat kerül kialakításra. A Felügyelet a felügyeleti felülvizsgálati folyamat keretében értékeli a hitelintézetek által alkalmazott folyamatokat, számítási módszereket, illetve a meghatározott tőkeszintet.

3. pillér: A hitelintézet a saját működéséről, kockázatairól rendszeresen nyilvánosságra hoz a Nyhkr. 3.§-8.§-aiban, illetve 12.§-16.§-aiban meghatározott információkat.

A belső tőkeszámítás két fő részre bontható; egyrészt kockázattípusonként számítja a szükséges tőkét, másrészt ezen felül tőkepuffert és stresszpuffert is számszerűsít. A három összegeként adódik a Takarékszövetkezet belső tőkeszükséglete.

A Takarékszövetkezet a következő stressz teszteket végzi:

- Hitelkockázat
- Koncentrációs kockázat
- Devizaárfolyam kockázat
- Nem kereskedési könyvi kamat kockázat

- Likviditási kockázat.

Ezen felül önértékelést is végzünk, amelynek során további tőkekövetelményt számolunk.

A kitettségi osztályok kockázattal súlyozott értékei

adatok ezer forintban

A kitettségi osztályok kockázattal súlyozott értékei	2013.12.31
Központi kormányval és központi bankkal szembeni kitettség	0
Regionális kormányval és helyi önkormányzattal szembeni kitettség	15 909
Hitelintézetekkel szembeni kitettség	399 959
Vállalkozással szembeni kitettség	590 551
Lakossággal szembeni kitettség	17 999
Ingatlannal fedezett kitettség	584 127
Késedelmes tétel	178 325
Fedezett kötvény formájában fennálló kitettség	0
Egyéb tétel kitettsége	320 007

Tőkekövetelmény kitettségi osztályonként

adatok ezer forintban

A kitettségi osztályok tőkekövetelménye	2013.12.31
Központi kormányval és központi bankkal szembeni kitettség	0
Regionális kormányval és helyi önkormányzattal szembeni kitettség	1 273
Hitelintézetekkel szembeni kitettség	31 997
Vállalkozással szembeni kitettség	47 244
Lakossággal szembeni kitettség	1 440
Ingatlannal fedezett kitettség	46 730
Késedelmes tétel	14 266
Fedezett kötvény formájában fennálló kitettség	0
Egyéb tétel kitettsége	25 601
Mérlegen kívüli kitettség	

5.1. Hitelezési és felhígulási kockázat

5.1.1 Takarékszövetkezet hitelezési kockázata

A hitelezési kockázat a Takarékszövetkezet szabályozói tőkekövetelménye és belső tőkeszükséglete szempontjából kiemelkedő jelentőségű.

A hitelezési kockázat az ügyfelek és a partnerek felé fennálló követelések nem-teljesítéséből fakadó kockázat, amikor az ügyfél, vagy partner nem tudja szerződés szerint (vagy nem pontosan a szerződés feltételei szerint), határidőben teljesíteni a hitelintézet felé fennálló kötelezettségeit.

Késedelmes tétel a kilencven napot meghaladóan, lényeges törlesztési késedelembe esett tétel. Az ügyfélnek a Takarékszövetkezettel szemben kilencven napon vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló olyan késedelmes fizetési kötelezettsége minősül lényegesnek, amelynek összege meghaladja

- a) lakossággal szembeni kitettség esetén
 - 1. a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért, vagy
 - 2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és
- b) az a) pontban meghatározott kitettségi osztályba tartozó kitettségen kívül bármely más kitettségi osztályba tartozó kitettség esetén
 - 1. a kétszázötvenezer forintot, vagy
 - 2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.

A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, lakóingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett eredetileg 35%-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett részéhez

- 50%-os kockázati súly alkalmazható, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értékének 20%-a,
- Egyébként 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, és lakóingatlanon nem minősülő ingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett, eredetileg 50%-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztéssel és céltartalékkal csökkentett értékéhez 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

A késedelmes tétel fedezettel ellátott részének meghatározása esetében elismert hitelezéskockázat-mérséklő tétel vehető figyelembe.

Ha a késedelmes tétel nem elismert, de a Felügyelet által a hitelkockázat-mérséklésre vonatkozóan meghatározottak szerint megfelelőnek tekintett, hitelkockázat-mérséklő tétellel teljesen fedezett, valamint az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább az értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek a 15%-a, akkor 100%-os kockázati súlyt kell alkalmazni.

5.1.2. Értékvesztések elszámolása és visszaírása, a céltartalékok képzése és felhasználása meghatározására szolgáló megközelítések és módszerek:

A Hitkr.-ben foglaltak értelmében a minősítési kötelezettség kiterjed:

- a) a hitelintézetekkel szembeni és az ügyfelekkel szembeni pénzügyi (és befektetési) szolgáltatásból eredő követelésekre, követelésjellegű aktív időbeli elhatárolásokra (bevétel elhatárolások) (a továbbiakban együtt: kintlévőségek),
- b) befektetési célú és forgatási célú, hitelviszonyt megtestesítő és tulajdoni részesedést jelentő értékpapírokra (a továbbiakban: befektetések),
- c) követelések fejében kapott és készletként nyilvántartásba vett eszközökre (a

továbbiakban: követelések fejében kapott készletek),

d) függő és biztos (jövőbeni) kötelezettségekre (a továbbiakban: mérlegen kívüli kötelezettségek).

Minősítési kötelezettség alá tartoznak az eszközök között nyilvántartott peresített követelések, továbbá minden egyéb, Takarékszövetkezetet érintő peres eljárás perértéke.

A fenti bekezdésében meghatározott tételleket legalább negyedévente minősíti a Takarékszövetkezet és a tétel jellegétől függően alkalmazott

A) Egyedi értékelés esetén, azokat az értékelés alapjául szolgáló eszközminősítési kategóriák,

B) Csoportos értékelés esetén, azokat az értékelés alapjául szolgáló értékelési csoportok valamelyikébe kell besorolni a sajátos értékelési szabályok alapján meghatározott feltételeknek megfelelően.

Egyedi Értékelés

Az **egyedi teljeskörű minősítés**: az összeghatárt meghaladó kintlévőség, befektetés követelések fejében kapott készletek, vagy mérlegen kívüli vállalt kötelezettség esetében a kockázatok egyedi vizsgálatával, a következő szempontrendszer alapján:

A kockázattávallások minősítése (a minősítési kategóriába sorolás) során - a kintlévőség jellegétől függően - együttesen kell vizsgálni és mérlegelni az alábbiakat:

- a) az ügyfél-, illetve partnerminősítés: a pénzügyi, illetve befektetési szolgáltatással érintett ügyfél vagy partner, illetve az értékpapír kibocsátójának pénzügyi helyzete, stabilitása, jövedelemtermelő képessége, és az ezekben bekövetkező változások,
- b) a törlesztési rend betartása (késedelmi idő): a kintlévőség törlesztésével kapcsolatban keletkezett tőke- és kamattörlesztési késedelmek alakulása,
- c) az ügyfélhez kapcsolódó országhozadék (politikai kockázatra, transzferkockázatra nézve egyaránt) és az abban bekövetkezett változás,
- d) a fedezetként felajánlott biztosítékok értéke, mobilizálhatósága, hozzáférhetősége és az ezekben bekövetkezett változás,
- e) a tétel továbbértékesíthetősége, mobilizálhatósága (a piaci kereslet-kínálati viszonyok és az elérhető piaci árak, a kibocsátó saját tőkéjében való részesedés a befektetés arányában),
- f) a tételből adódó veszteségnek minősülő jövőbeni kifizetési kötelezettség.

Az egyedi (**nem a teljes körű szempontrendszeren alapuló**) egyszerűsített minősítés:

Egyedi egyszerűsített minősítés alá tartoznak:

- a Kockázati Stratégiában meghatározott összeghatárt meghaladó lakossági ügyféllel szembeni, a fogyasztási hitelek, jelzáloghitelből eredő követelések.

Csoportos értékelés

Csoportos egyszerűsített értékelés alá tartoznak:

- azok a kintlévőségek, illetve kockázattávallások, amelyek kisebbek a Kockázati Stratégiában meghatározott összeghatárnál, és
- az összeghatár alatti és azt elérő lakossági ügyféllel szembeni, fogyasztási hitelek, jelzáloghitelből eredő követeléseket és a lakosság felé vállalt egyéb banki kockázatok.

Amíg a Kockázati Stratégia hatályba nem lép, illetve másképp nem rendelkezik a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 250/2000. (XII. 24.) Korm. Rendelet (Hitkr.) 7. számú melléklete II. fejezetének (11) bekezdésében és V. fejezetének (3) bekezdésében hivatkozott, kisösszegűnek minősülő követelésekre vonatkozó összeghatár ügyfél/ügyfélcsoport szinten nem haladhatja meg a Takarékszövetkezet mindenkor auditált szavatoló tőkéje 1 %-át

A Takarékszövetkezettel a kintlevőségeit, befektetéseit, befektetési szolgáltatási tevékenységből eredő ügyleteit, követelések fejében kapott készleteit és mérlegen kívüli vállalt kötelezettségeit a minősítés során a következő kategóriákba sorolja:

a) Problémamentes	0%
b) Külön figyelendő	1-10%
c) Átlag alatti	11-30%
d) Kétes	31-70%
e) Rossz	71-100%

5.1.3. A számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezéskockázat-mérséklés figyelembevétele előtt – kitettségi osztályonként

adatok ezer forintban

A kitettségi osztályok ügyfélminősítési kategória szerinti megoszlása	2013.12.31
Központi kormányval és központi bankkal szembeni kitettség	7 446 896
Regionális kormányval és helyi önkormányzattal szembeni kitettség	87 022
Hitelintézetekkel szembeni kitettség	897 833
Vállalkozással szembeni kitettség	980 804
Lakossággal szembeni kitettség	26 155
Ingatlannal fedezett kitettség	1 858 613
Késedelmes tétel	385 580
Egyéb tétel kitettsége	612 910

5.1.4. Kitettségek földrajzi – legalább országonkénti- megoszlása kitettségi osztályonként

A Takarékszövetkezet összes kitettsége magyarországi partnerekkel szembeni kitettségekből keletkezett.

5.1.5. Kitettségek ügyfélkategória szerinti megoszlása kitettségi osztályonként

adatok ezer forintban

A kitettségi osztályok ügyfélminősítési kategória szerinti megoszlása	2013.12.31
Központi kormányval és központi bankkal szembeni kitettség	7 547 967
A.osztályú kitettség	7 491 025
B.osztályú kitettség	

C.osztályú kitettség	
D.osztályú kitettség	56 942
Regionális kormányhatal és helyi önkormányzattal szembeni kitettség	87 022
A.osztályú kitettség	50 865
B.osztályú kitettség	36 157
C.osztályú kitettség	
D.osztályú kitettség	
Hitelintézetekkel szembeni kitettség	1 693 924
A.osztályú kitettség	1 427 412
B.osztályú kitettség	88 979
C.osztályú kitettség	147 122
D.osztályú kitettség	30 411
Vállalkozással szembeni kitettség	664 415
A.osztályú kitettség	574 647
B.osztályú kitettség	50 247
C.osztályú kitettség	12 629
D.osztályú kitettség	26 892
Lakossággal szembeni kitettség	25 649
A.osztályú kitettség	20 917
B.osztályú kitettség	2 543
C.osztályú kitettség	253
D.osztályú kitettség	1 936
Ingatlannal fedezett kitettség	1 474 149
A.osztályú kitettség	1 301 483
B.osztályú kitettség	87 953
C.osztályú kitettség	39 492
D.osztályú kitettség	45 221
Késedelmes tétel	181 277
A.osztályú kitettség	116 097
B.osztályú kitettség	45 891
C.osztályú kitettség	3 046
D.osztályú kitettség	16 243
Egyéb tétel kitettsége	621 410

5.1.6. Kitettségek hátralévő futamidő szerinti csoportosítása kitettségi osztályonként

adatok ezer forintban

A kitettségi osztályok futamidő szerinti megoszlása	2013.12.31		
	1 éven belül	1-5 éven belül	5 éven túl
Központi kormányhatal és központi bankkal szembeni kitettség	2 883 224	4 172 314	492 429
Regionális kormányhatal és helyi önkormányzattal szembeni kitettség	36 161	50 861	0

Hitelintézetekkel szembeni kitettség	605 486	562 409	526 029
Vállalkozással szembeni kitettség	156 336	85 128	422 951
Lakossággal szembeni kitettség	15 664	6 892	3 093
Ingatlannal fedezett kitettség	41 438	484 584	948 127
Késedelmes tétel	28 189	39 303	113 785
Egyéb tétel kitettsége	621 410		

5.1.7. Ügyfélkategória szerinti megoszlás

1. késedelmes tétel és a hitelminőség-romlást szenvedett kitettségek

adatok ezer forintban

Késedelmes tétel ügyfélminősítési kategória szerinti megoszlása 2013.12.31.	Kitettség értéke	Tőke-követelmény
A.osztályú kitettség	118 718	9 261
B.osztályú kitettség	42 913	3 433
C.osztályú kitettség	3 049	244
D.osztályú kitettség	16 597	1 328

adatok ezer forintban

Hitelminőség-romlást szenvedett kitettség ügyfélminősítési kategória szerinti megoszlása 2013.12.31.	Kitettség értéke	Tőke-követelmény
A.osztályú kitettség	247 287	19 783
B.osztályú kitettség	53 636	4 291
C.osztályú kitettség	5 622	450
D.osztályú kitettség	22 354	1 788

2. Az elszámolt és visszaírt értékvesztés, külön feltüntetve az adott évben elszámolt, illetve képzett összeg:

adatok ezer forintban

minden problémás állomány	Értékvesztés nyitó állomány	2013. évi képzés	2013. évi visszaírás	Záró állomány
A. osztályú adósok:	134 271	92 801	31 047	196 025
B. osztályú adósok:	235 790	24 700	21 615	238 875
C. osztályú adósok:	36 400	8 499	3 755	41 144
D. osztályú adósok:	269 743	88 863	320 488	38 118
Összesen:	676 204	214 863	376 905	514 162

5.1.8. A hitelminőség-romlást szenvedett és késedelmes kitettségek – az elszámolt értékvesztésekkel, illetve képzett céltartalékokkal csökkentve – földrajzi – legalább országonkénti – megoszlás szerinti bontásban:

adatok ezer forintban

problémás kitettség nettó értéke	2013.12.31
Külön figyelendő kategóriába sorolt kitettségek nettó értéke	214 070
Átlag alatti kategóriába sorolt kitettségek nettó értéke	181 751
Kétes kategóriába sorolt kitettségek nettó értéke	105 165
Rossz kategóriába sorolt kitettségek nettó értéke	38 903

A hitelminőség-romlást szenvedett és késedelmes kitettségek kivétel nélkül magyarországi ügyfelekkel szemben állnak fenn.

5.1.2. Azon kitettségekkel kapcsolatosan, amelyek esetében hitelminőség-romlás következett be, az elszámolt értékvesztés és a képzett céltartalékra vonatkozó nyilvánosságra hozatalt a következő megbontás szerint teljesíti a Takarékszövetkezet:

adatok ezer forintban

Az értékvesztés alakulásának elemzése	2013.12.31
Az értékvesztés növ.e(+), csökk.e (-)	-162 042
Ebből: a kategóriánkénti átlagkulcs vált.	63 342
a volumenhatás (állományvált.)	-325 910
összetételhatás	100 526

6. Sztenderd módszer

A kockázati súlyok meghatározásakor a Takarékszövetkezet a PSZÁF által elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadja el.

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/A.§ értelmében a sztenderd módszer szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitettséget a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII. 30) Korm. Rendeletben meghatározott kitettségi osztályok valamelyikébe sorolja be.

A kitettségek besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr-ben foglaltakat, a PSZÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a PSZÁF-nak az adat-szolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A központi kormánynak és a központi banknak van elismert külső hitelminősítő szervezet általi hitelminősítése ezért a központi kormánnyal és a központi bankkal szembeni kitettségénél a PSZÁF által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján az egyes besorolásokhoz a megadott kockázati súlyok alkalmazandóak.

7. Hitelezési kockázat mérséklés

7.1. Mérlegen belüli és kívüli nettósítást a Takarékszövetkezet nem alkalmaz.

7.2. A biztosítékok értékelésére és kezelésére szolgáló szabályzatok főbb elvei és pontjai

A Takarékszövetkezet hitelkapcsolat létesítése esetén – a potenciális hitelkockázatok lefedése, a megtérülés biztonsága érdekében – az ügyfelekkel/partnerekkel létrejött szerződésben/ügyletekben meghatározott mértékű biztosíték nyújtását köti ki.

A Takarékszövetkezet a szabályozói tőkekövetelmény megállapítása során sztenderd módszert alkalmazó hitelintézet, ezen belül a pénzügyi biztosítékok egyszerű módszerét alkalmazza.

A Takarékszövetkezet a kockázatvállalással járó ügyletet és a hozzá kapcsolódó biztosítéki szerződéseket kizárólag írásban köti.

A Takarékszövetkezet a hitelbírálat keretében, a kihelyezésről történő döntést megelőzően kell beszerezni a fedezetekre vonatkozó okiratokat és kell meggyőződni a szükséges fedezetek, illetőleg biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről.

Ingatlan fedezet esetében a jogalapot biztosító szerződés és a biztosítéki szerződés közokiratba foglalása biztosítja az ésszerű időn belüli érvényesíthetőség, mint elismerhetőségi feltétel teljesítését, ezáltal - a további elismerhetőségi feltételek teljesítésével - lehetővé teszi a hitelkockázat-mérséklést, illetve a tőkekövetelmény csökkentését.

Hitel/ pénz és tőkepiaci ügyletek fedezete céljából **csak olyan** - az ügyfél, vagy annak javára harmadik személy által - **felajánlott biztosíték fogadható el**, amely(nek)

- a) fizikai megléte (hozzáférhetősége, tárolási helye, stb.), jogi státusza hitelt érdemlő dokumentumokkal alátámasztott és ellenőrizhető,
- b) biztosíték a biztosítéknyújtó személy tulajdonában van, vagy azzal szabadon rendelkezhet, valamint a biztosíték eredete, továbbá pertől, tehertől és igényektől mentessége igazolt,
- c) ténylegesen értékkel bír, vagy értéke megállapítható és bizonyítható,
- d) biztosíték mobilizálható, valós piaccal rendelkezik, értékesíthető vagy értékesítésének feltételei megteremthetők.

A felajánlott biztosítékok elfogadhatóságát még a befogadásuk előtt meg kell vizsgálni.

Nem fogadhatók el biztosítékként olyan vagyoni eszközök (azok az ingóságok, vagy ingatlanok), amelyek

- törvényi rendelkezések tilalma szerint nem képezhetik szokásos kereskedés tárgyát (pl. fegyverek, drogok, stb.);

Nem fogadhatók el értékkel - vagy csak külön döntéssel - **biztosítékként** olyan vagyoni eszközök (azok az ingóságok, vagy ingatlanok), amelyek

- forgalomképesek ugyan, de értékesítésük az átlagos piaci körülményeknél nehezebben lehetséges, vagy speciális szakértelmet igényel (pl. különleges berendezések, műkincsek, szőrmeáruk stb.);
- forgalmi értéke piaci átlagár, hivatalos árjegyzék stb. hiányában egyedi jellegük, az átlagosnál kockázatosabb mobilizálhatóság és a kalkuláció nehézsége miatt kellő biztonsággal nem állapítható meg (pl. sportlétesítmények);
- nem forgalomképesek, vagy forgalomképességükkel kapcsolatosan aggályok merülnek fel.

7.3. Az elismert biztosítékok főbb típusai

Szabályozói tőkekövetelmény számítás szempontjából figyelembe vehető biztosítékok:

- b) előre rendelkezésre bocsátott fedezetek,

- pénzügyi biztosítékok – óvadék
- készpénz
- c) előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek.
 - garancia, készfizető kezesség
 - központi kormányzat viszontgaranciája.
- d) ingatlannal fedezett kitettségek,
 - lakóingatlannal fedezett kitettségek
 - egyéb ingatlannal fedezett kitettségek

7.4. Garanciák, kezességvállalások

Takarékszövetkezetünk hitelezési kockázatsökkentő biztosítékként a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. és az AGHVA Zrt. által nyújtott garanciák államilag viszontgarantált részét fogadja el.

7.5. A hitelezési kockázat-mérséklés során felmerülő piaci- vagy hitelezési kockázati koncentrációk a Takarékszövetkezetnél jelenleg nincsenek.

7.6. Olyan kitettség jelenleg nincs a Takarékszövetkezetnél, mely esetében a mérlegen belüli és kívüli nettósítást követően készfizető kezességet, vagy hitelderivatívát vett figyelembe a Takarékszövetkezet.

7.7. Az elismert pénzügyi biztosítékok és más elismert hitelkockázati fedezetek által fedezett teljes kitettség értéke a Takarékszövetkezetnél a 2013. december 31.-i auditált adatok alapján 2 626 796 e Ft.

8. Kereskedési könyv

Takarékszövetkezetünk nem rendelkezik kereskedési könyvben vezetendő pozíciókkal.

9. Kereskedési könyvben nem szereplő részvények, pozíciók

A könyveinkben szereplő részvények bruttó értéke: 23 139 e Ft.

A kamatkockázatot a Takarékszövetkezet a duration gap elemzés módszerrel méri.

10. Értékpapírosítás

Értékpapírosítási ügyletei a Takarékszövetkezetnek nincsenek.

11. Partnerkockázat

A Takarékszövetkezet származtatott ügyletekkel, - vagyis olyan befektetési ügyletekkel, amelyek értékét már értékpapírok mögöttes termékek árfolyama határozza meg, tehát értéke másból „származik” -, nem foglalkozik.

12. Működési kockázat

A Takarékszövetkezet a Működési kockázatról szóló 200/2007.(VII.30.) Korm. Rendelet 3.§.-ban meghatározott ún. Alapmutató módszere alkalmazására jogosult.

Az Alapmutató módszere alapján számított Működési kockázat tőkekövetelményének értéke a Takarékszövetkezetnél a 2011., 2012., 2013., évi auditált adatok alapján 672 416 e Ft. Ennek tőkeszükséglete a vonatkozó jogszabályok alapján 2013. évtől 100 862 eFt.

Nagykátai, 2014-05-29

Nagykátai és Vidéke Takarékszövetkezet

Igazgatósága